

UZASADNIENIE

I. Potrzeba i cel zawarcia Umowy

Do końca lat dziewięćdziesiątych międzynarodowa wymiana informacji przebiegała zasadniczo na podstawie dwustronnych umów o unikaniu podwójnego opodatkowania. Na podstawie przepisów opartych o brzmienie artykułu 26 Modelowej Konwencji OECD właściwe organy podatkowe Umawiających się Państw mogły wymieniać informacje konieczne dla poprawnego stosowania umowy podatkowej lub ustawodawstwa wewnętrznego Umawiających się Państw. Do 1999 r. wymiana była ograniczona jedynie do podatków objętych Konwencją. Następnie ustęp 1 został rozszerzony na podatki „bez względu na ich rodzaj i nazwę nakładanych przez Umawiające się Państwa lub ich jednostki terytorialne albo organy lokalne ....”. System ten zawierał pewne ograniczenia, do których zalicza się bez wątpienia fakt, iż obejmuje on wyłącznie państwa związane ze sobą siecią umów podatkowych i nie dotyczy krajów (głównie rajów podatkowych), które nie zawarły takich umów.

W 1996 r. OECD podjęła działania na rzecz wypracowania środków ograniczających zakłócenia wywołane przez szkodliwą konkurencję podatkową o negatywnych skutkach dla decyzji inwestycyjnych i finansowych, a w konsekwencji dla krajowych podstaw opodatkowania. Działania te doprowadziły do opracowania w 1998 r. raportu, który ustalił trzy grupy krajów:

- 1) państwa członkowskie OECD, które zobowiązały się do wyeliminowania istniejących szkodliwych praktyk podatkowych,
- 2) raje podatkowe wymienione przez OECD, wobec których mogą być podjęte środki obronne (za definicje „raju podatkowego” podano brak podatków albo jedynie podatki nominalne oraz inne kluczowe czynniki, tj. brak skutecznej wymiany informacji, brak przejrzystości przepisów, brak faktycznej działalności),
- 3) państwa nieczłonkowskie, z którymi będzie podjęty dialog w celu zbliżenia ich do projektu.

Kolejne działania podjęte przez OECD doprowadziły do powstania listy krajów uznanych za raje podatkowe. Lista ta została sporządzona po wzajemnej wymianie opinii i po przyznaniu danym terytoriom możliwości podjęcia zobowiązania wobec OECD do zaniechania praktyk podatkowych określonych jako szkodliwe. Akceptując powyższe warunki, obszary te musiały zobowiązać się do wprowadzenia przejrzystości przepisów i skutecznej wymiany informacji. W kwietniu 2002 r. został zredagowany, przy pełnej współpracy terytoriów, które zobowiązały się do współpracy z OECD, ostateczny tekst modelowej umowy stanowiącej wzorzec OECD dla skutecznej wymiany informacji, która ma na celu wzmocnienie międzynarodowej współpracy w celu ograniczenia unikania opodatkowania i tym samym ograniczenia skali nadużyć podatkowych.

W kwietniu 2009 r. OECD opublikowało 3 listy krajów: „białą”, do której zaliczono państwa przestrzegające zasad współpracy podatkowej, „szarą” obejmującą kraje i regiony, które zobowiązały się do przestrzegania międzynarodowych norm w dziedzinie wymiany informacji, ale ich jeszcze w pełni nie zrealizowały, oraz „czarną” obejmującą państwa odmawiające współpracy w dziedzinie fiskalnej. Wymienione wyżej listy są na bieżąco aktualizowane.

Ze względu na stosowane rozwiązania podatkowe OECD umieściła San Marino na tzw. szarej liście krajów, które nie stosują międzynarodowo uzgodnionych standardów w zakresie opodatkowania. Jednakże San Marino zwiększyło aktywność w zakresie zawierania umów dotyczących wymiany informacji w sprawach podatkowych. Zgodnie z raportem OECD w sprawie postępów w implementacji standardów dotyczących wymiany informacji podatkowej z października 2010 r., San Marino zostało usunięte z powyższej szarej listy i wpisane na tzw. białą listę krajów, które wdrożyły międzynarodowo uzgodnione standardy w zakresie opodatkowania.

Polska nie zawarła dotychczas z Republiką San Marino umowy o wymianie informacji w sprawach podatkowych.

W 2009 r. bank centralny San Marino zalecił instytucjom bankowym i towarzystwom finansowym udzielanie na żądanie kompetentnych władz, poczynając od prokuratury, informacji o wszystkich operacjach budzących jakiegokolwiek podejrzenia. Rząd San Marino planuje upoważnić bank centralny do

wspierania krajowych pożyczkodawców. Ma to uczynić system bankowy bardziej transparentnym.

Zawarcie umowy o wymianie informacji w sprawach podatkowych stało się możliwe z uwagi na zmianę podejścia administracji Republiki San Marino do kwestii wymiany informacji podatkowych. Transparentna polityka w zakresie wymiany informacji spowoduje zmianę statusu Republiki San Marino, tj. wykreślenie tego terytorium z listy krajów stosujących szkodliwe praktyki podatkowe.

II. Charakterystyka gospodarki San Marino

Informacje ogólne

San Marino to najstarsza istniejąca republika świata, utworzona w 301 r. przez chrześcijańskiego budowniczego, zwanego Świętym Marinusem. Utrzymuje dyplomatyczne i konsularne stosunki z wieloma państwami europejskimi (w tym z Polską) i amerykańskimi, bije własne monety i wydaje swoje znaczki pocztowe. Władza ustawodawcza sprawowana jest przez Radę Generalną składającą się z 60 członków, a wykonywana przez Kongres podzielony na ministerstwa, odnawiany przez każdą nową władzę ustawodawczą. Capitani Reggenti mają mandaty reprezentantów i są wybierani dwa razy w roku w kwietniu i w październiku.

San Marino jest jednym z najmniejszych państw Europy (powierzchnia ok. 61 km²), liczącym ok. 29 tys. mieszkańców.

Republika San Marino nie należy do Unii Europejskiej, jednakże prowadzi z nią zacieśnioną współpracę. Artykuł 9 Umowy między Europejską Wspólnotą Gospodarczą i Republiką San Marino z 1991 r. wprowadza zakaz ograniczeń ilościowych oraz środków o skutkach do nich podobnych w imporcie i eksporcie dokonywanym między Stronami. Sygnatariusze umowy zobowiązali się ponadto do likwidacji wszelkich podatków wewnętrznych oraz innych praktyk prowadzących bezpośrednio lub pośrednio do dyskryminacji podmiotów z poszczególnych krajów UE i San Marino. Jednakże, w przypadku wystąpienia określonych trudności ekonomicznych na rynku dowolnej ze Stron, może ona wprowadzić pewne instrumenty jego ochrony. Umowa nie wyklucza także wprowadzenia zakazów

i restrykcji w imporcie, eksporcie oraz tranzycie towarów ze względu na moralność publiczną, bezpieczeństwo wewnętrzne, ochronę zdrowia i życia ludzi, zwierząt i roślin oraz ze względu na wartość historyczną i archeologiczną. Powody te nie mogą być jednak wykorzystywane do arbitralnej dyskryminacji Stron umowy. Obecnie żaden z dozwolonych środków nie jest przez Strony stosowany.

Gospodarka San Marino

Głównym źródłem dochodu San Marino jest turystyka wytwarzająca około 50% PKB. Rocznie kraj odwiedza średnio 3 – 4 mln osób. Pozostałe kluczowe gałęzie gospodarki to bankowość, przemysł odzieżowy, elektroniczny i ceramiczny. San Marino sprzedaje również kolekcjonerskie znaczki pocztowe i monety. Współcześnie rolnictwo skupia się na uprawie zboża, winogron i sadownictwie, jak również na hodowli bydła i trzody chlewnej.

Wskaźnik PKB per capita (41,700 dolarów) i standard życia przewyższa wskaźniki we Włoszech.

PKB (dynamika w %, ceny stałe) oraz PKB per capita

	PKB (dynamika w %)					PKB per capita (dynamika %)				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
San Marino	2,4	3,8	2,5	1,9	-2,4	2,3	2,7	0,2	-1,1	-

Inflacja spadła we wrześniu 2009 r. do poziomu 1,5%. W pierwszych pięciu miesiącach 2009 r. liczba firm na rynku San Marino wzrosła o 44, ale dla porównania w tym samym okresie 2008 r. przybyło ich 199. Łączny przyrost wyniósł w 2008 r. 397, z czego 60% w sektorze usług (+236). Najczęstszą formą prawną nowo zakładanej działalności jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. W latach 2002 – 2008 sektorami, które napędzały wzrost gospodarczy San Marino, były: produkcja przemysłowa, ubezpieczenia i kredyty oraz handel.

Na szczególną uwagę zasługuje sektor bankowy i finansowy, który w ostatnich latach bardzo się rozwinął. Liczba podmiotów działających w sektorze bankowym podwoiła się, co oznacza znaczne poszerzenie oferty usług bankowych na rynku.

San Marino utrzymuje ponadto jeden z najniższych w Europie wskaźników bezrobocia. W 2008 r. bezrobocie utrzymywało się na poziomie 3,11%, co dawało San Marino 2 miejsce w UE (jedynie w Holandii zanotowano niższy wskaźnik: 2,7%). W 2009 r. osiągnęło poziom 5,02%, co również w porównaniu z innymi gospodarkami UE oraz krajami takimi jak Japonia i USA pozwoliło San Marino utrzymać pozycję 2 miejsca po Holandii (dla porównania stopa bezrobocia wyniosła w Japonii – 5,4%, USA – 9,3%, Francji – 9,5%, Niemczech – 8,0%).

W 2008 r. wartość wymiany handlowej z San Marino wyniosła nieco ponad 22 mln euro. Saldo bilansu handlowego było korzystne dla Polski (10,5 mln euro). Wartość polskiego eksportu w 2008 r. wyniosła 16,4 mln euro, natomiast importu 5,9 mln euro. Do San Marino eksportujemy przede wszystkim wyroby włókiennicze, wyroby z kamieni, gipsu, cementu itp., wyroby ceramiczne, szkło, wyroby z metali nieszlachetnych, drewno i wyroby z niego. Importujemy natomiast urządzenia mechaniczne i elektryczne, wyroby włókiennicze i produkty przemysłu chemicznego.

Wartość wzajemnych inwestycji między dwoma państwami jest bardzo niska. Według informacji NBP w ciągu ostatnich lat żaden podmiot polski nie zainwestował bezpośrednio w Republice San Marino. Jeżeli chodzi o firmy z San Marino inwestujące w Polsce, to w ciągu lat 2006 – 2008 uczynił to tylko jeden podmiot (NBP nie podaje wartości tej inwestycji).

Obroty handlowe Polski z San Marino w latach 2007 i 2008 (w tys. euro)

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
Polski eksport	14 178	16 391	brak danych
Polski import	4 832	5 914	
Obroty	19 010	22 305	
Saldo	9 346	10477	

System podatkowy

Podatki bezpośrednie:

Podatek dochodowy od osób fizycznych (IGRL)

IGRL jest progresywnym podatkiem bezpośrednim, którego stawka uzależniona jest od wysokości dochodów. Podatek ten obejmuje osoby zamieszkałe zarówno stale na terytorium San Marino, jak i inne (tylko do wysokości dochodu

wytworzonego na terytorium San Marino). Obecnie obowiązuje siedem stawek tego podatku, tzw. progów podatkowych, które w zależności od wysokości uzyskanych dochodów wynoszą: 12%, 17%, 23%, 35%, 40%, 45%, 50%. Podatki oblicza się według następującej skali:

Przychód (euro)	Wysokość podatku IGRL (euro)
Do 9 296,22	12% od całości przychodu
Od 9 296,23 do 15 493,71	17% od nadwyżki ponad 9 296,22
Od 15 493,72 do 25 822,84	23% od nadwyżki ponad 15 493,71
Od 25 822,85 do 46 481,12	29% od nadwyżki ponad 25 822,84
Od 46 481,13 do 87 797,67	35% od nadwyżki ponad 46 481,12
Od 87 797,67 do 154 937,07	40% od nadwyżki ponad 87 797,67
Od 154 937,08 do 232 405,60	45% od nadwyżki ponad 154 937,07
Od 232 405,61	50% od nadwyżki ponad 232 405,61

Do podstawy opodatkowania wliczane są następujące dochody:

- z tytułu zatrudnienia,
- z działalności gospodarczej,
- z tytułu wykonywania wolnych zawodów,
- z wynajmu nieruchomości,
- kapitałowe,
- inne (gdzie indziej nieklasyfikowane).

Podatek dochodowy od osób prawnych (IGRP)

Podatek dochodowy od osób prawnych IGRP jest podatkiem proporcjonalnym. Stawka tego podatku wynosi 19% i jest nakładana na zyski podmiotów prawa handlowego. Organizacje typu non-profit są zwolnione.

System podatkowy San Marino przewiduje limit odliczania kosztów finansowych w wysokości do 20% od dochodów brutto z działalności, tzn. łącznie z kosztami amortyzacji (z wyłączeniem amortyzacji ziemi) i opłatami leasingowymi. Większość podatków pośrednich podlega odliczeniu.

Podatki pośrednie

W systemie podatkowym San Marino istnieją następujące podatki pośrednie:

- podatek importowy,

- podatek rejestracyjny,
- podatek od nieruchomości,
- opłata skarbową,
- podatek od spadku.

Najważniejszym z tych podatków jest podatek importowy, który zastępuje w San Marino podatek VAT. Podatek ten, w przeciwieństwie do VAT, jest jednofazowy i naliczany jest od wartości dóbr i usług wwożonych na terytorium państwa (płaci go kupujący dane dobro lub usługę). Jego stawka wynosi 17%, jednak na niektóre dobra obowiązują inne stawki: 2%, 6%, 10% i 20%.

Opodatkowanie odsetek

W San Marino dochody z odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony, podlegają opodatkowaniu. Stawki te są jednak zróżnicowane. Stawka 11% obowiązuje dla zysków pochodzących z odsetek na rachunkach bankowych.

5% stawka podatku stosowana jest natomiast w przypadku odsetek od zysków z operacji dot. odkupu m.in. akcji i innych papierów wartościowych. Stawka 4% obowiązuje w przypadku pożyczek bankowych.

Opodatkowanie dywidend

Dywidendy wypłacane przez podmioty krajowe nie są odliczane od podatku u źródła. Pracownicy mający stałe zameldowanie w Republice San Marino są natomiast zwolnieni z opodatkowania. W przypadku osób niemających zameldowania w Republice wypłata dywidendy będzie podlegała opodatkowaniu stawką podatku obowiązującą w ich państwie.

Dywidendy wypłacane podmiotom krajowym przez podmioty zagraniczne stanowią część ich przychodu, która podlega rozliczeniu na zasadach ogólnych.

Należności licencyjne

Wszystkie tego typu opłaty na rzecz zagranicznych podmiotów podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym u źródła o stawce 15%.

III. Krótka charakterystyka przepisów Umowy

Projekt Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką San Marino został przygotowany w oparciu o Modelową Umowę OECD o wymianie informacji w sprawach podatkowych.

Podatki, których dotyczy Umowa

W przypadku Polski będzie to: podatek dochodowy od osób prawnych, podatek dochodowy od osób fizycznych oraz podatek od towarów i usług.

W przypadku San Marino będzie to ogólny podatek dochodowy od osób fizycznych oraz od spółek i od indywidualnej działalności gospodarczej oraz podatek od importowanych dóbr przeznaczonych do wewnętrznej konsumpcji.

Właściwość organów

Artykuł 2 wyjaśnia, iż Strona proszona o pomoc nie jest zobowiązana do udzielenia informacji, które nie znajdują się w posiadaniu jej organów lub też nie znajdują się w posiadaniu lub pod nadzorem osób pozostających w ich właściwości miejscowej.

Obowiązek Strony proszonej o pomoc do dostarczenia informacji nie jest jednakże ograniczony przez miejsce zamieszkania, siedzibę lub obywatelstwo osoby, której informacje dotyczą, lub przez miejsce zamieszkania, siedzibę lub obywatelstwo osoby posiadającej bądź sprawującej nadzór nad informacjami będącymi przedmiotem wniosku.

Określenie „organy” w powyższym artykule dotyczy wszystkich agencji rządowych, niemniej jednak Strona proszona o pomoc nie powinna być zobowiązana do dostarczenia informacji będących w posiadaniu „organów”, jeżeli miały miejsce okoliczności opisane w artykule 7.

Odesłanie do przepisów wewnętrznych Umawiających się Stron

Treść artykułu 4 ustęp 2 jest uregulowaniem funkcjonującym zarówno w Modelowej Umowie OECD o wymianie informacji w sprawach podatkowych, jak i Modelowej Konwencji OECD w sprawie dochodu i majątku (odpowiednik artykułu 3 ustęp 2), a także jest zamieszczany w zdecydowanej większości zawieranych przez Polskę umów o unikaniu podwójnego opodatkowania. Powyższe uregulowanie odnosi się do ogólnych zasad interpretacji określeń

stosowanych w Umowie, które nie są w niej zdefiniowane. Z uwagi na fakt, iż umowy podatkowe zawierane są przez jurysdykcje o różnych systemach podatkowych, ich treść jest swoistym kompromisem, zawierającym przy uwzględnieniu dość dużego stopnia uogólnienia. Konieczność uwzględnienia w umowie podatkowej definicji każdego z terminów w niej występujących doprowadziłaby prawdopodobnie do braku możliwości jej zawarcia, właśnie z uwagi na duże różnice w systemach prawnych obu stron umowy. Z tego względu umowy podatkowe delegują definiowanie większości pojęć do prawa wewnętrznego, gdyż jest to jedyna możliwość uwzględnienia jego specyfiki. Należy również wspomnieć, iż delegacja dla definicji pojęć do prawa wewnętrznego obu stron jest uzasadniona długotrwałą procedurą zmiany umowy międzynarodowej. Średni okres funkcjonowania takiej umowy wynosi ok. 30 lat. Przy ciągłej ewolucji systemów podatkowych, zmiany w prawie wewnętrznym mogłyby spowodować brak możliwości efektywnego stosowania umowy międzynarodowej, z uwagi na funkcjonowanie sprzecznych lub różnych definicji w obu aktach prawnych. Mimo prymatu umowy nad prawem wewnętrznym, definicja zawarta w umowie, odnosząca się do nieistniejących już w praktyce rozwiązań, nie spełniłaby zamierzonej funkcji. Zatem międzynarodowe umowy podatkowe definiują wyłącznie pojęcia o charakterze fundamentalnym, niezbędne dla ich funkcjonowania i zachowania intencji umawiających się stron.

Wymiana informacji

Umowa, zgodnie z Modelową Umową, ogranicza się do wymiany na żądanie (artykuł 5) i nie obejmuje wymiany spontanicznej lub automatycznej.

Artykuł 5 zawiera ogólną zasadę, zgodnie z którą właściwy organ Strony proszonej o pomoc na żądanie Strony wnioskującej udziela informacji dla celów określonych w artykule 1. Informacje będą wymieniane bez względu na to, czy Strona proszona o pomoc potrzebuje ich dla własnych celów podatkowych, jak również niezależnie od tego, czy czyn podlegający dochodzeniu stanowi przestępstwo na podstawie prawa Strony proszonej o pomoc, która jest zobowiązana do podjęcia wszelkich starań w celu dostarczenia informacji Stronie wnioskującej. Artykuł zawiera także m.in. uregulowania zobowiązujące Umawiające się Strony do przekazania żądanych informacji, w formie zeznań świadków i uwierzytelnionych kopii

oryginalnych dokumentów, oraz informacji pochodzących z banków, innych instytucji finansowych oraz od wszelkich osób. Obowiązek uchylenia tajemnicy bankowej ma szczególnie duże znaczenie.

Artykuł 5 ustęp 2 zobowiązuje Stronę proszoną o pomoc do podjęcia wszelkich działań mających dostarczyć wnioskowanych informacji. Celem powyższego przepisu jest zapewnienie, aby Strona proszona o pomoc nie odmawiała pomocy administracyjnej partnerowi umownemu z uwagi na brak wewnętrznego interesu w posiadaniu danej kategorii informacji. Ma to przede wszystkim znaczenie w odniesieniu do tzw. rajów podatkowych, gdzie przy braku podatków dochodowych, informacje dotyczące dochodów rezydentów i nierezydentów nie są gromadzone przez właściwe organy państwa.

Nie zachodzi również w tym przypadku niebezpieczeństwo wykroczenia poza zasady obowiązujące w demokratycznym państwie prawa. Określenie „środki gromadzenia informacji” zostało zdefiniowane w artykule 4 ustęp 1 litera n) Umowy; są to: „przepisy prawa oraz procedury administracyjne lub sądowe umożliwiające Umawiającej się Stronie uzyskiwanie i przekazywanie informacji będących przedmiotem wniosku”.

Również artykuł 1 Umowy szczegółowo definiuje zakres wymienianej informacji. Informacje będą wymieniane wyłącznie w celu weryfikacji i prawidłowego wdrażania obowiązków podatkowych w gospodarczych relacjach Polska – San Marino, zatem nie występuje niebezpieczeństwo naruszenia klauzuli porządku publicznego bądź powołania się na niniejsze zdanie w sposób nieuprawniony.

Obowiązek uchylenia tajemnicy bankowej ma duże znaczenie w procesie weryfikacji przez organ podatkowy prawidłowości deklarowanej podstawy opodatkowania, w odniesieniu do dochodów uzyskanych za granicą. Zobowiązanie do przekazania stosownych informacji przez instytucje bankowe i finansowe wynika z art. 82 oraz art. 182 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749). Natomiast wymiana informacji podatkowych z administracjami innych państw przebiega w oparciu o treść działu VIIa ww. ustawy oraz zawartych umów międzynarodowych.

Warunki odrzucenia wniosku o dostarczenie informacji

Artykuł 7 Umowy zawiera zwyczajowe powody odmówienia udzielenia informacji, jakie można znaleźć w innych międzynarodowych aktach dotyczących wymiany informacji. Ponadto zawiera także kilka ważnych innowacji i bardziej precyzyjnych sformułowań. Jak wspomniano wyżej, Umowa nie zezwala na oddalenie prośby tylko dlatego, że Strona proszona o pomoc nie potrzebuje danej informacji dla własnej praktyki administracyjnej.

Dodatkowo artykuł 7 ustęp 3 wymienia przypadki, w których Umawiająca się Strona ma możliwość odrzucenia wniosku, który mógłby ujawnić informacje poufne w relacjach między klientem oraz adwokatem, radcą prawnym lub innym prawnie uznanym reprezentantem. Przedmiotowy przepis oparty jest o brzmienie analogicznego przepisu w Modelowej Umowie OECD i jest wyrazem obecnego stanowiska OECD w tym zakresie.

Koszty

Ustalenie ogólnej normy w kwestii dzielenia kosztów wynikających z wymiany informacji w sprawach podatkowych jest niezwykle trudne i dlatego w tym względzie Modelowa Umowa postanawia, że Strony powinny osiągnąć oddzielne porozumienie o takich kosztach. W trakcie negocjacji ustalono, iż zwykłe koszty związane z udzieleniem pomocy uzgodnione zostaną przez Umawiające się Strony, natomiast nadzwyczajne koszty związane z udzieleniem pomocy ponosi Strona wnioskująca.

Procedura wzajemnego porozumiewania

W momencie powstania problemów lub wątpliwości między Umawiającymi się Stronami dotyczących stosowania lub interpretacji niniejszej Umowy, właściwe organy dołożą wszelkich starań, aby rozwiązać problem w drodze wzajemnego porozumienia. Oprócz powyższego porozumienia właściwe organy Stron mogą uzgodnić procedury, które będą użyte w przypadkach zastosowania przepisów Umowy. Strony dołożą wszelkich starań, aby umówić się co do innych form rozwiązywania sporów. W każdym przypadku procedura wzajemnego porozumiewania się jest procedurą szczególną, pozostającą poza prawem wewnętrznym. Artykuł 11 daje możliwość Stronom Umowy na rozwiązanie sporów na szczeblu międzynarodowym.

IV. Skutki wejścia w życie Umowy

Skutki finansowe

Wejście w życie Umowy nie będzie miało ujemnego skutku dla dochodów sektora finansów publicznych. Umowa będzie skutecznym narzędziem weryfikacji deklarowanych podstaw opodatkowania przez podatników osiągających dochody w relacjach z San Marino, zatem jej wejście w życie, również z uwagi na jej prewencyjny charakter, będzie miało pozytywny wpływ na wysokość dochodów budżetowych Skarbu Państwa.

Skutki społeczne i gospodarcze

Z uwagi na cel Umowy nie przewiduje się jej skutków na płaszczyźnie społecznej i gospodarczej.

Skutki prawne wejścia w życie Umowy

Umowa stanie się częścią funkcjonujących już w Polsce mechanizmów wymiany informacji podatkowych. Po jej wejściu w życie rozszerzeniu ulegnie zakres terytorialny jurysdykcji, z którymi Polska prowadzi efektywną wymianę informacji podatkowych.

Postanowienia Umowy nie są sprzeczne z obowiązującym w Polsce ustawodawstwem ani z prawem Unii Europejskiej.

Skutki polityczne

Zawarcie Umowy o wymianie informacji podatkowych z San Marino może być ważnym krokiem w kierunku rozwoju dwustronnej współpracy podatkowej. Efektywne funkcjonowanie takiej Umowy w następnych latach podatkowych może stanowić podstawę do podjęcia rozmów zmierzających do zawarcia pełnej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania z San Marino.

V. Tryb związania się przez Rzeczpospolitą Polską Umową

Umowa ma rangę umowy międzypaństwowej.

Zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. Nr 39, poz. 443, z późn. zm.) związanie Umową nastąpi w drodze ratyfikacji, za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, ponieważ

Umowa ta spełniać będzie przesłanki określone w art. 89 ust. 1 pkt 5 oraz w art. 217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., zgodnie z którym nakładanie podatków, innych danin publicznych, określanie podmiotów, przedmiotów opodatkowania i stawek podatkowych, a także zasad przyznawania ulg i umorzeń oraz kategorii podmiotów zwolnionych od podatków następuje w drodze ustawy.

Procedura ratyfikacji za zgodą wyrażoną w ustawie została przewidziana również z uwagi na elementy Umowy, które dotyczą spraw uregulowanych w ustawie lub w których Konstytucja wymaga ustawy. Są to:

- artykuł 1 Umowy, który m.in. stwierdza, iż „Prawa i środki ochrony zagwarantowane osobom przez ustawodawstwo lub praktykę administracyjną Strony proszonej o pomoc będą nadal stosowane, o ile nie ograniczają one nadmiernie lub nie opóźniają efektywnej wymiany informacji.” Powyższe oznacza, iż w przypadku gdy prawa przyznane prawem wewnętrznym osobom są przez nie wykorzystywane do nieuzasadnionego ograniczania lub opóźniania efektywnej wymiany informacji, to w takim przypadku przepisy umowne mają pierwszeństwo w stosunku do tego rodzaju uprawnień,
- artykuł 5 ustęp 4 Umowy, który obliguje Strony Umowy do przekazywania informacji bankowych objętych ochroną ustawową,
- artykuł 6 ustęp 2 Umowy, który może stanowić samoistną podstawę prawną udzielenia zgody na obecność przedstawicieli drugiej Strony w trakcie polskiej kontroli podatkowej,
- artykuł 8 Umowy, który dotyczy kwestii poufności przekazywanych informacji.

Ponadto należy stwierdzić, iż proponowany tryb związania się Umową, tj. ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, jest analogiczny do trybu przyjętego w przypadku Konwencji o wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach podatkowych, sporządzonej w Strasburgu dnia 25 stycznia 1988 r., która reguluje kwestie wymiany informacji podatkowych.

VI. Podmioty prawa krajowego, których dotyczy Umowa

Minister Finansów będzie sprawował nadzór nad realizacją Umowy.

Przepisy Umowy będą miały zastosowanie do organów polskiej administracji podatkowej stosujących postanowienia Umowy w stosunkach gospodarczych między Polską a San Marino.

VII. Sposób, w jaki Umowa dotyczy spraw uregulowanych w prawie wewnętrznym

Umowa służy prawidłowej realizacji poniższych ustaw:

- ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.) – podmiot i przedmiot opodatkowania, źródła przychodów, zwolnienia przedmiotowe, podstawa obliczenia i wysokość podatku, pobór podatku lub zaliczek na podatek przez płatników, szczególne zasady ustalania dochodu,
- ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397, z późn. zm.) – podmiot i przedmiot opodatkowania, przychody, koszty uzyskania przychodów, zwolnienia przedmiotowe, podstawa opodatkowania i wysokość podatku, pobór podatku.

Ponadto następujące akty prawne są związane z Umową:

- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749) – informacje podatkowe, kontrola podatkowa, tajemnica skarbowa, wymiana informacji z innymi państwami,
- ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, z późn. zm.) – udzielanie pomocy obcemu państwu oraz korzystanie z jego pomocy przy dochodzeniu należności pieniężnych,
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 214, z późn. zm.) – postępowanie kontrolne,
- ustawa z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765, z późn. zm.) – przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko obowiązkom podatkowym,

- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.) – przekazywanie danych osobowych do państwa trzeciego,
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.) – ujawnianie informacji stanowiących tajemnicę bankową.

VIII. Środki prawne, jakie powinny zostać przyjęte w celu wykonania Umowy

Wejście w życie Umowy nie spowoduje konieczności dokonania zmian w ustawodawstwie wewnętrznym. Należy jednocześnie wskazać, że artykuł 10 Umowy („Wprowadzenie w życie przepisów prawnych”) został dodany na wyraźną prośbę San Marino, ze względu na jego prawo wewnętrzne. Powyższy przepis stanowi umowne zobowiązanie do implementacji Umowy do wewnętrznego porządku prawnego partnera traktatowego (obecnie w prawie wewnętrznym San Marino brak jest regulacji w tym zakresie). Przepis artykułu 10 Umowy nie koliduje z polskimi przepisami wewnętrznymi.